

A VHR., AMELY FELKAVARTA A(Z ÁLLÓ)VIZET

Dr. Szabó Iván Ügyvédi Iroda

A Vhr.-t a Kormány a február 27-i ülésén fogadta el, és március 1. napjától már alkalmazni is rendelte, elég kevés felkészülési időt hagyva a szektor szereplőinek. A MaVíz – mint érdekképviselői szerv – rögtön munkához látott, és felállított egy bizottságot, a Koordináló Team-et, amely megkezdte a Vhr. egyes rendelkezéseire érkezett tagszervezeti hozzászólások, észrevételek és javaslatok kiértékelését. Mindezzel párhuzamosan a MaVíz a Vhr. minél pontosabb és teljesebb alkalmazását elősegítendő „Végrehajtási Rendelet Konferencia – Információk, javaslatok és kérdések az 58/2013. (II. 27.) Korm. rend. alkalmazásához” címmel konferenciát szervezett, amelyre meghívta a víziközműszektor felügyeleti szervének, a Magyar Energetika és Közmű-szabályozási Hivatal, valamint a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kiemelt Közszolgáltatások Főosztályának képviselőjét, továbbá dr. Szabó Iván ügyvédet, a víziközmű-szolgáltatási ágazat prominens személyét.

A konferencia célja az volt, hogy a meghívott előadók előadásai nyomán a szektor szereplői a lehető legautentikusabb forrásokból kapjanak információkat a gyakorlati alkalmazás minél pontosabb elősegítése érdekében. Így Hizó Ferenc főosztályvezető úrtól a Vhr. egyes – némely helyen sokak nemtetszését kiváltó – szabályai mögött meghúzódó jogalkotói szándékról kaphattak információt a résztvevők. Dr. Szalóki Szilvia előadása nyomán a Hivatal gyakorlati irányutatásának megismerése különösen fontos volt a május 31-i határidő miatt, amikor is a szolgáltatóknak első alkalommal kellett benyújtaniuk működési engedély iránti kérelmeket. Ennek módjával, tartalmával és részlet-sabányaival kapcsolatban sok kérdés merült fel,

amelyek megválaszolásától a szolgáltatók azt remélték, hogy a jogszabályi előírásoknak és a Hivatal elvárásának minél inkább megfelelően tudják majd előterjeszteni kérelmüket.

Április 16-án Zamárdiban rendezték a Gazdasági Vezetők Konferenciáját, amelynek – a víziközmű-szolgáltatók gazdasági vezetőinek specifikus, gazdasági kérdésekben történő „brainstormingján” kívül – idén külön pikantériát adott a működési engedélyek benyújtásáig hátralevő viszonylag rövid határidő. Így ezen a konferencián is meghallgathatták a résztvevők Hizó Ferenc, dr. Szalóki Szilvia és dr. Szabó Iván előadását, amelyek részben a Vhr.-konferencián elhangzottakra épültek, részben pedig többlet-információkkal szolgáltak.

Jelen cikk ezen előadások anyagait kívánja összefoglalni és bemutatni oly módon, hogy az engedélykérelmek május 31. napjáig történő benyújtását követően is hasznos információval szolgáljon.

Dr. Szabó Iván előadásában ezúttal az üzemeltetési szerződések lehetséges formáit és a gyakorlatban felmerülő problémákat mutatta be, most már a Vhr. új rendelkezéseire is tekintettel. Történeti áttekintésként bemutatta, az idők során a különböző jogszabályi környezetben miként változott az üzemeltetési szerződés formája és módja. Hangsúlyozta, hogy a Ma-

gyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróóság is kimondta korábban, hogy az üzemeltetési szerződés használati, vállalkozási és megbízási jegyeket is magán viselő atipikus szerződés, ahol a megbízási jelleg dominál. Ezt a nézetet követik a Vksztv. rendelkezései is.

Az üzemeltetés lehetséges formáinak egy része konkrétan fel-

sorolásra került a Vksztv.-ben, így a vagyonkezelési, a koncessziós és a bérleti-üzemeltetési szerződés, más lehetséges formák pedig kvázi üzemeltetési formaként szerepelnek a törvényben. Ezen utóbbiak a közérdekű üzemeltetői jogviszony, amely a Vhr. hatályba lépésével a kiszervezés útján megvalósuló üzemeltetéssel egészült ki. Dr. Szabó Iván fontosnak tartotta tisztázni azt a fogalomzavart, hogy habár a Vksztv. 16. §-a egyes számban említi az önkormányzatot, azonban természetesen ez többes számban is érthető, így üzemeltetési szerződés minden további nélkül köthető olyan szolgáltatóval is, amely több önkormányzat közös tulajdonában áll.

Az ügyvéd úr ezt követően részleteiben is elemezte az egyes szerződéstípusokat. Ennek körében mindegyik esetében felhívta a figyelmet egy-egy különösen fontos részletszabályra, amelyek evidensnek tűnhetnek, azonban a gyakorlatban problémát jelenthetnek. Hosszabban mutatta be a két speciális üzemeltetési formát. Ezen belül a közérdekű üzemeltetői jogviszony kapcsán dr. Szabó Iván különösen a szerződés alanyaira hívta fel a figyelmet, akik ebben az esetben a szolgáltató és a Hivatal (nem pedig a szolgáltató és az ellátásért felelős).

A kiszervezett üzemeltetés kapcsán utalt arra, hogy sok tévhit terjeng, de leszögezte,

hogy a jogszabályok rendelkezése nyomán nagyon szűk körben látja megvalósíthatónak az ily módon történő üzemeltetést. Ezen esetben is fontosnak tartotta kiemelni a szerződés alanyait, akik a szolgáltató (mint megrendelő) és a kiszervezett üzemeltetést végző korábbi szolgáltató (mint vállalkozó) lesznek. Ez nem egy klasszikus üzemeltetési jogviszony, ugyanis a kiszervezett üzemeltetést végző korábbi szolgáltató a klasszikus és jogszabályi értelemben már nem minősül szolgáltatónak, amivel kapcsolatban nagyon fontos szabály, hogy saját nevében már nem jogosult a szolgáltatás díjának kiszámlázására, a számla ilyenkor az úgymond „valódi” szolgáltatótól érkezik.

A gyakorlatban felmerülő problémák közül megemlítendő, hogy sok esetben kérdésként merült fel, hogy a vagyonátháramlás következtében szükségessé válik-e új üzemeltetési szerződés kötése. Ezzel kapcsolatban dr. Szabó Iván hangsúlyozni kívánta, hogy a vagyonelemek átháramlásával a szolgáltatók nem veszítették el az azok feletti birtoklás jogát, így új szerződés kötése nem szükséges.

Hízó Ferenc előadását mindkét fórumon nagy érdeklődés övezte, hiszen mint a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kiemelt Közszolgáltatások Főosztályának főosztályvezetője „tűzközzelebből” tudott (háttér)információkkal szolgálni a Vhr. egyes rendelkezései mögött meghúzódó jogalkotói szándékról, amelyek bemutatásán keresztül kívánt segítséget nyújtani a jogszabály értelmezéséhez és alkalmazásához. A főosztályvezető úr elmondta, hogy kollégáival tisztában vannak azzal, hogy a Vhr.-ben maradtak ellentmondásos és módosítást igénylő rendelkezések, amelyek tekintetében várják az ágazati szereplők javaslatait.

Az egyik, nagy ellenállást generáló témakör a bekötési mérők és mellékmérők kérdése. Hízó úr elmondta, hogy kormányzati elvárás és nézet az, hogy a társasházak közössége nem vállalhat a továbbiakban felelősséget a lakók tartozásaiért, ezért volt szükséges a szabályozás módosítása, azonban elmondta, hogy tisztában vannak azzal, hogy ezzel egyidejűleg

hatékony követeléskezelési rendszert szükséges kidolgozni, amely megvalósítására szintén várják a szolgáltatók javaslatait. Azt a változást viszont kéri elfogadni, hogy a szolgáltatási pont a mellékmérőkre helyeződik át.

A másik kényes témakör a szennyvíz-szolgáltatási pont témája, ugyanis a szolgáltatási pont húzza meg a határvonalat a felhasználó és a szolgáltató felelőssége között. A probléma az ún. átemelő szivattyúk miatt keletkezett, ugyanis a szennyvíz-szolgáltatási pont jelenlegi szabályozása olyan rendelkezéseket határoz meg, amelyek teljesen idegenek a szolgáltatók korábbi gyakorlatától és szinte életszerűtlenek, valamint majdnem megvalósíthatatlan a szolgáltatók részéről, illetve indokolatlanul nagy kiadást jelentene számukra. Ezzel kapcsolatban Hízó úr azt emelte ki, hogy a szabályozás célja a költséghatékonyság, amelynek a legoptimálisabb megvalósítási módja kapcsán nyitottak az ésszerű javaslatokra.

A Vhr.-konferencián még csak kérdésként merült fel, hogy mi a teendő abban az esetben, ha egy víziközmű létesítésére irányuló, pályázat útján megvalósuló beruházásban a víziközmű-társulás korábban a külső, közreműködő szerv felé olyan kötelezettséget vállalt, illetve kellett vállalnia, hogy az üzembe helyezést követően még meghatározott ideig nem idegení-

ti el az újonnan létrejött vagyonelemeket, azonban a Vksztv. előírja, hogy amennyiben egy víziközmű nem az ellátásért felelős beruházásában valósul meg, úgy az üzembe helyezéssel a beruházónak az ellátásért felelősre át kell ruháznia a vagyonelemeket. A helyzet azért problémás, mert abban az esetben, ha a társulás a vállalt kötelezettségét nem teljesíti, úgy a pályázat útján elnyert pénzt köteles visszafizetni. A két konferencia között eltelt időben a főosztályvezető úr konzultált a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel, és azt a választ kapta, hogy a Vksztv. jogszabályi előírása az elsődleges, így a beruházás átadásakor, aktiválásakor mindenképp szükséges a vagyont az ellátásért felelős tulajdonába adni, már csak azért is, mert a társulás nem is köthet üzemeltetési szerződést a szolgáltatóval.

A főosztályvezető úr a hozzá korábban – egyrészt a MaVíz, másrészt az Energia Hivatal részéről – eljuttatott egyes észrevételekre is kitért. Így elmondta, észlelték, hogy a Vhr. 6. számú mellékletében szereplő képlet hibás, mert az nem az egyesített rendszerű, mérés hiányában történő csapadékvíz elvezetésének mennyiségi meghatározására íródott. A képlet javítása módosításban várható.

A Vhr. 64. § (4) bekezdése a fogyasztásmérők cseréje kapcsán a jelenlegitől merőben eltérő és a tértivevénnel történő levélfeladás miatt a szolgáltatók számára költségeesebb értesítési módot ír elő, amely szabályok bevezetését fogyasztóvédelmi okok indokolták, így ebben lényegi módosítás nem várható.

A víziközmű-fejlesztési hozzájárulás kapcsán elhangzott, hogy a Vksztv.-ben és a Vhr.-ben foglaltak ellentmondásának feloldásán már dolgoznak a Minisztérium munkatársai, mert szükséges a jogszabályokban némiképp eltérően meghatározott az esetkörök szinkronizálása.

A főosztályvezető úr hangsúlyozta, hogy a Minisztériumban nyitottak az építő jellegű és szakmai szempontból hasznos felvetésekre, hiszen ez szolgálja az ágazat fejlődését. Elmondta továbbá, hogy reményei szerint a közeljövőben megjelenhet a jelenleg ellentmondásos intézkedéseket feloldó jogszabály.